

Temat: W imię tolerancji – M. Konopnicka *Mendel Gdański*

Nauczyciel: Anna Bielenda (anjabelenda@gmail.com)

1. Proszę wykonać zadanie: przeczytaj w Internecie lekturę – nowelę *Mendel Gdański* (lub przynajmniej streszczenie).
2. Zapoznaj się z materiałem zamieszczonym poniżej w pliku..
3. Zadanie należy wykonać w zeszycie i przesłać do 30 kwietnia 2020r na mój adres mailowy.
4. Życzę owocnej pracy

Maria Konopnicka *Mendel Gdański*

1. Przeanalizuj słowa zegarmistrza i Mendla. Jak każdy z bohaterów rozumie „polskość” i „obcość”?

– Ha! ha! – roześmiał się zegarmistrz – każdy Żyd ma swoje wykręty! Przecież ta jedlina i ta brzezina to nasze, w naszym lesie, z naszego gruntu wyrosła! [...]

– [...] A ja z jakiego gruntu wyrósł? Pan dobrodziej mnie dawno zna? Dwadzieścia i siedem lat mnie pan dobrodziej zna! [...] Ja tu tak w miasto urósł, jak ta brzezina w lesie! Zjadł ja tu kawałek chleba, prawda jest. Wypił też wody, i to prawda jest. Ale za tego chleba i za tej wody ja zapłacił. Czym ja zapłacił? [...]

– Nu – zawołał z pewną porywczością w głosie – ja tymi dziesięciu palcami zapłacił!

• poglądy zegarmistrza –

.....
.....

• poglądy Mendla –

.....
.....

2. Wskaż w wypowiedziach Mendla odstępstwa od polszczyzny ogólnej. Czemu służy taki zabieg?

– [...] Nu, jaki ty Żyd? [...] Ty się w to miasto urodził, toś ty nie obcy, toś swój, tutejszy, to ty prawo masz kochać to miasto, póki ty uczciwie żyjesz. Ty się wstydzic nie masz, żeś Żyd. Jak ty się wstydzisz, żeś ty Żyd, jak ty się sam za podłego masz, dlatego żeś Żyd, nu, to jak ty możesz jakie dobro zrobić dla to miasto, gdzie ty się urodził, jak ty jego kochać możesz?...

– Nu – odparł Mendel – co mnie po nowinę? Jak una będzie dobra, to una i wtedy będzie dobra, kiedy una nie będzie nowina, a jak zła, nu, to na co ja ją słuchać mam?

– Nu, a gdzie ta zapłata moja jest? Ta zapłata moja jest w szkole u dzieci, u tych paniczów, u te panienki, co się uczą na książkę, co piszą na kajetu, nu. Una i w kościół jest, jak tam z książkami ludzie idą... Nu, una i u wielmożnego proboszcza jest, bo ja i jemu oprawiał książki, niech un zdrowy żyje.

Jak uny miłosierdzia w sobie nie mają, jak uny cudzej krzywdy chcą, nu, [...] to uny i na ten krzyż nie będą pytali, ani na ten obraz... Nu, to uny i nie ludzie są. To uny całkiem dzikie bestie są.

5. Oceń postawę Mendla.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Na podstawie tekstu noweli oraz swojej znajomości sytuacji Żydów polskich w XIX w. podaj trzy przyczyny rosnącego wówczas antysemityzmu.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Zastanów się nad kwestią asymilacji Żydów europejskich i uzupełnij schemat.

plusy asymilacji

.....
.....

minusy asymilacji

.....
.....

wnioski

.....
.....

9. Czy dzisiejszy świat jest tolerancyjny? Podaj przykłady świadczące o tolerancji i nietolerancyjności współczesnych ludzi.

Tolerancja	Brak tolerancji